

Korset och Kronan

Nr 152/2023

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

Israel och de yttersta tingen (6)

I förra numret började en presentation av prosten L.M. Engströms uppfattning om ett jordiskt tusenårsrike. I Skriften ”*De yttersta tingen*” (1962) hävdade han att kiliasmen (läran om ett jordiskt tusenårsrike) gällde som ortodox lära (rätt biblisk lära) i fornkyrkan, men att denna senare förvanskades av svärmarna på Luthers tid. Avisandet av kiliasmen i Augsburska bekännelsen (CA 17) skulle alltså endast gälla den grövre, svärmiska kiliasmen, medan den form Engström företräder vore biblisk. Engström stöder sig därvid på pietismen under 1700-talet och då särskilt bibelforskaren *J.A. Bengel* (1687-1752).

Mot detta påpekade jag att kiliasmen också kraftigt ifrågasattes under den äldre fornkyrkliga tiden, bl.a. av kyrkohistorikern *Eusebios* (263-339), som hänvisar till kyrkofadern *Dionysios* av Alexandria

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

(+265). Jag påpekade också att det är märkligt att Luther och reformatörerna aldrig förde fram någon kiliasm. De räknade endast med att Kristus kommer tillbaka en gång, och då till den yttersta domen.

Efter denna sammanfattning fortsätter här presentationen av Engströms syn.

Den yttersta tidens tecken

Engström skriver helt riktigt att det skall bli ett stort avfall från tron före Herrens tillkommelse. ”Aposteln talar i 2 Tess. 2 kap. och annorstädes profetiskt om ett i framtiden kommande, inom kristenheten allmänt utbrett avfall från kristendomens trossanningar, från tron på Frälsarens person och verk” (s. 16). Dessa ord skrevs 1962 och vi märker tydligt hur detta avfall har gått ännu längre sedan dess. Engström skriver: ”Detta avfall har skett på ett sätt och i en grad, som icke haft någon motsvarighet under den kristna kyrkans hela historia” (s. 16f).

Men sedan kommer Engström in på sina kiliastiska tankar. Han skriver:

”Skriften talar om en dubbel Kristi återkomst: en första och en andra. Se Upp. 19:11ff. 20:11ff. Om sina båda återkomster talar Jesus redan i Matt. 24 och 24 kap.

Om *den första (kurs. av mig)* i Matt. 24:31, 40, 41. Här beskriver Jesus en ankomst, då Hans änglar med starkt basunljud skola församla Hans utvalda från de fyra vädersträcken, från himmelens ena ända till den andra; Då skola två män vara tillsammans ute på marken; en skall bliva upptagen, och en annan skall lämnas kvar. Två skola ligga i samma säng, den ene skall bliva upptagen, den andre lämnas kvar. Luk. 17:34.

I Matt. 25:31ff åter talar Jesus om *sin andra (kurs av mig)*, sin sista återkomst till den stora världsdomen. Då är icke längre fråga om att några skola lämnas kvar. Nej, då måste varje människa fram inför domen” (s. 20).

Mot detta måste sägas att ingenting i Luk. 17:34 tyder på att det skulle vara en fråga om att de icke troende människorna lämnas kvar för att leva vidare på jorden. Att ”en blir upptagen medan den andre lämnas kvar” syftar enligt en naturlig läsning av texten på att den ene kommer att få följa med Kristus till den eviga saligheten medan den andre blir fördömd i den yttersta domen.

Att detta är en riktigt tolkning framgår av hela sammanhanget i Luk. 17. Jesus talar där om sin återkomst till domen. Han säger:

Så som det var på Noas tid, så ska det vara under Människosonens dagar. Folk åt och drack, gifte sig och blev bortgifta, ända till den dag då Noa gick in i arken. Då kom floden och gjorde slut på dem alla. På samma sätt var det på Lots tid: de åt och drack, köpte och sålde, planterade och byggde, men den dag då Lot lämnade Sodom regnade eld och svavel från himlen och gjorde slut på dem alla. På samma sätt ska det bli den dag då Människosonen uppenbarar sig (Luk. 17:26-30).

Det Jesus betonar är att människorna trots alla varningar fortsatte att leva som

vanligt tills katastrofen kom. Patriarkerna fram till Noa hade predikat mot folkets ondska och avfall. Människorna hade sett Noa bygga arken och säkert också hånat honom för detta. De trodde inte att någon straffdom i form av en väldig flod skulle komma. Men Noa och hans lilla familj trodde på Guds varnande ord och gick in i arken. Därför skriver också aposteln Petrus:

Han (Kristus) blev dödad till kroppen men levandegjord genom Anden. I Anden gick han sedan och förkunnade sin seger för andarna i fångelset, för dem som förr hade vägrat lyssna när Gud väntade tåligt under Noas dagar medan arken byggdes. I den blev några få, åtta själar, frälsta genom vattnet (1 Petr. 3:18-20).

Jesus förkunnade sin seger efter uppståndelsen för de människor som inte ville tro på Noas varnande predikan. Det står att de hade *vägrat lyssna*.

I Lukas 17 kap. är det alltså fråga om att Jesus på samma sätt som på Noas tid varnar människorna inför sin återkomst till domens dag. De som då tror skall bli frälsta medan de som inte tror kommer att gå förlorade. Petrus hänvisar då också till dopet som frälsande. Han skriver:

Efter denna förebild frälser nu dopet också er. Det innebär inte att kroppen renas från smuts utan är ett rent samvetes bekännelse till Gud genom Jesu Kristi uppståndelse, han som har stigit upp till himlen och sitter på Guds högra sida sedan änglar, furstar och makter blivit underställda honom (1 Petr. 3:21f).

Jesus hänvisar också till varningarna genom Lot i staden Sodom. Det framgår att människorna i Sodom och Gomorra levde ett gudlöst liv i otro och synd. De ville inte lyssna på Lots varningar. Abraham ropade till Herren i bön att han skulle skona staden. Gud lovade att göra detta om han skulle finna tio rättfärdiga där. Men det var endast Lot och hans lilla familj som lyssnade. Inte ens döttrarnas makar ville lyssna. De menade att Lot skämtade när han varnade för domen.

Men på morgonen regnade det eld och svavel över Sodom. Jesus säger:

På samma sätt var det på Lots tid: de åt och drack, köpte och sålde, planterade och byggde, men den dag då Lot lämnade Sodom regnade eld och svavel från himlen och gjorde slut på dem alla. På samma sätt ska det bli den dag då Människosonen uppenbarar sig (Luk. 17:28ff).

Det kan alltså omöjligt vara fråga om att somliga skall upptagna till Jesus på den dagen medan samtidigt de övriga *lever kvar som vanligt på jorden!* Jämförelsen med Noas ark och Sodom förstöring visar ju att det är fråga om en slutlig dom över de otroende människorna där. ”På samma sätt ska det bli” säger Jesus, ”den dag då Människosonen uppenbarar sig”.

När Jesus sedan säger: ”Den natten ska två ligga i samma säng. Den ene ska tas med och den andre lämnas kvar” (Luk. 17:34) måste meningen vara att vid Jesus slutliga återkomst skall de troende bli upptagna och slutligen frälsta, medan de otroende blir evigt fördömda. Att här i stället lägga in en tolkning som är helt främmande för Bibelns lära om den yttersta domen är både onaturligt och falskt. Vad kiliasterna egentligen gör är att *de utgår från* sin egen tolkning av ett ställe i Uppenbarelseboken och sedan utifrån detta konstruerar ett system där Jesus sägs komma tillbaka två gånger med tusen år emellan. Engström skriver:

”Den store, siste personlige Antikrist skall uppträda närmast före Jesu första återkomst. Kristus återkommer första gången för att såsom den himmelske segerherren, såsom ryttaren på den vita hästen (Upp. 19:11ff.) nedslå och tillintetgöra den siste Antikrist, innan denne helt hunnit tillintetgöra de trognas församling. ... Kristus kommer nu ock i ett andra syfte, nämligen för att såsom den himmelske Brudgummen ’bortrycka’ sina kvarvarande trogna, sin församling, sin brud. 1 Tess. 4:17. Ett tredje syfte förbindes nära med de två nämnda,

nämligen grundläggandet av det i ordet utlovade *tusenårsriket på jorden*. (Kurs av mig) Detta rike infaller emellan Kristi båda återkomster” (s. 20f).

Typiskt för Engströms pietistiska uppfattning är alltså att man utgår från spekulationer om hur vissa bilder i Uppenbarelseboken skall tolkas, medan man sedan försöker pressa in Jesu olika ord om den yttersta tiden i ett exakt schema med olika händelser i samband med ett jordiskt tusenårsrike.

I detta schema framställs den store Antikrist som en tyrann i den yttersta tiden, vilken ännu inte är uppenbarad. Man tar inte alls hänsyn till att Paulus i 2 Tess. 2 tydligt framställer denne store Antikrist *som en villolärare som sitter i Kristi kyrka och som utger sig för att vara Gud*. Som våra bekännelseskrifter lär passar detta bara in på det romerska påveämbetet, som skall finnas kvar till tidens slut. Genom sina anspråk på att tolka Skriften med gudomlig auktoritet samtidigt som han förnekar läran om *rättfärdiggörelsen genom tron allena* visar sig påven vara Antikrist.

Men Engström skriver om Antikrist:

”Antikrist framstår som världsdiktator, världshärskare. Han står i spetsen för ett världsrrike, såsom förut är antytt” (s. 25f).

Denna syn på Antikrist skiljer sig starkt från Luthers och reformatörernas uppfattning. De höll fast vid att Antikrist framställs som en *religiös ledare* som genom sin falska lära förstör kyrkans grund. Paulus skriver:

Låt ingen bedra er på något sätt. Först måste avfallet komma och laglöshetens mänskliga träda fram, fördärvets son, motståndaren som förhåver sig över allt som kallas gud eller heligt så att han sätter sig i Guds tempel och säger sig vara Gud (1 Tess. 2:3f).

Antikrist säger sig vara Gud. Detta är vad den romerske påven gör anspråk på. Från början var han endast en vanlig biskop i Rom. Men efter fornkyrkans tid

ökade påvens anspråk mer och mer och under senmedeltiden träder påven fram med anspråk på att vara den som är Petrus ställföreträdare och som ensam har sista ordet när det gäller att fastställa vad som är biblisk lära. Han sitter som en andlig lärare i Guds tempel och uppträder som om han vore Gud.

Mot dessa villfarelser uppträdde Luther och den lutherska bekännelsen med rätta. När Paulus skriver: *”Sedan ska den laglöse träda fram, han som Herren Jesus ska döda med sin muns anda och förgöra med glansen vid sin ankomst”* menar reformatorerna med rätta att påven endast kan besegras med evangelium. *Jesu muns anda* är just budskapet om att frälsningen endast sker genom tron på Honom. Påvens andliga makt grundar sig på att han lär att rättfärdiggörelsen *inte* sker genom tron allena utan att kärlek och goda gärningar måste blandas in i rättfärdiggörelsen. Denna falska lära skall åtfölja påvedömet under hela kyrkans kvarvarande historia. Vi ser ju också hur den ekumeniska rörelsen och kyrkorna i stort i dag sluter upp kring påvens falska lära. Man menar till och med att det inte är någon egentlig skillnad mellan den romersk-katolska och den lutherska läran.

Denna tolkning av Antikrist och om hur han avslöjas genom det rätta evangeliets förkunnelse har alltid varit ett kännetecken på Bibelns rätta lära. Den som har förstått vad evangelium är förstår också varför påvedömet är Antikrists kyrka.

Kiliasterna däremot ser Antikrist och striden mot honom som ett världsligt skeende där Antikrist är en jordisk diktator som kommer att besegras av Kristus när han framträder på jorden i det tusenåriga riket. Engström skriver:

”Domen över Antikrist. Omsider har Antikrist hunnit till höjden av sin makt. I spetsen för den fulländade antikristiska, ogudaktiga hären och världsmakten träder

han upp till strid mot de trogna på jorden. Dessa ha länge av det antikristiska väldet lidit stort betryck och mycken förföljelse. Nu ärnar Antikrist, vilddjuret, helt enkelt utrota de på jorden kvarvarande trogna.

Till försvar för de sina kommer emellertid Den som heter Trofast och Sannfärdig, Jesus Kristus, mannen på den vita hästen och med de många kronorna, konungarnas Konung och herrarnas Herre. ... Hur avlöper striden? I 2 Tess. 2:8 förutsäger aposteln, att Herren Jesus skall döda den Laglöse, d.v.s. Antikrist, med sin muns anda, det är med sitt ord, en sin befallning. ... I Upp. 19:20 beskrives, hur Antikrist, vilddjuret, och den falske profeten, som troget tjänat och ärat denne, båda skola levande bli kastade i eldsjön, som brinner med svavel. ... Antikrists härskaror skola bli dräpa med Ryttarens svärd, det som utgår från Hans mun, d.v.s. genom Hans befallande, allsmåttiga ord. Genom detta kallar han legioner änglar och alla slags naturkrafter att förgöra alla dem, som tagit vilddjurets märke och tillbett dess bild” (s. 28f).

Enligt den bibliska, lutherska läran innebär Jesu återkomst att denna tidsålder är slut och att den yttersta domen då omedelbart kommer. Då är det slut på all falsk lära och domen över Antikrist är samtidigt domen över djävulen och alla som tillhör hans rike.

Men så lär inte kiliasterna. När Antikrist är besegrad börjar enligt dem de tusen åren på jorden. Engström skriver:

”Satan fångslad. I det föregående ha vi erfarit det förskräckliga slut, som drabbade den personlige Antikrist, den falske profeten och dess härskaror. Upp. 19:20, 21. Så har hela den antikristiska världsmakten utplånats från jorden. Men vad blir då av honom, som förfört hela världen, uppsänt Antikristi ur avgrunden och utrustat denne...?” (s. 29).

Forts. följer.